

Trpí vaše dieťa migrénou?

Spracovala: Mgr. Jaroslava Mervová, psychologička CPPPaP Humenné

Migréna je častým ochorením detského veku. Vyskytuje sa asi u 4 % detí v porovnaní so 6 % u mužov a 18 % u žien. Na Slovensku je asi 60 000 detí trpiacich občasnými záchvatmi migrény.

V predškolskom a mladšom školskom veku je výskyt migrény rovnako častý u chlapcov ako u dievčat, v puberte však dievčatá majú migrénu 2x častejšie ako chlapci. Migréna často začína v detskom veku. Polovica dospelých pacientov s migrénou udáva, že ochorenie začalo pre 20. rokom života, 25 % udáva prvé záchvaty migrény pred 10. rokom života.

Ako sa prejavuje migréna?

Migréna je ochorenie charakterizované opakovanými záchvatmi bolesti hlavy, spojenými so zrakovými, vegetatívnymi, zriedkavejšie vnemovými a pohybovými príznakmi. V procese vzniku záchvatu sa podieľajú mechanizmy cievne- najskôr zúženie ciev s poruchou prekrvenia a neskôr rozšírenie ciev, nervové- útlm funkcie buniek v mozgovej kôre a látkové- bielkoviny pôsobiace na cievy, kde významnú úlohu hrajú špeciálne receptory (v prípade migrény sú to serotonínové receptory).

Vlastnému záchvatu často predchádzajú určité signály - zvýšená aktivita, predráždenosť, unavenosť. Prvým príznakom záchvatu býva takzvaná aura (predzvesť), zvyčajne zraková vo forme zábleskov, výpadov zorného poľa, trpnutie končatín a závraty. Následná bolesť sa spravidla prejavuje v jednej polovici hlavy, je veľmi silná, pulzujúca s pocitom zvracania. Ďalej sa prejavuje zvracaním a bolesťami brucha, s precitlivosťou na svetlo a zvuk a zvyčajne sa otrasmi pri chôdzi. Bolesť trvá 2-12 hodín a po spánku ustúpi.

U malých detí je ťažko odlíšiť prvé dve formy migrény, lebo nevedia príznaky popísať.

Špecifiká migrény u detí

U detí, na rozdiel od dospelých, nie je bolesť lokalizovaná na jednu polovicu hlavy, ale je lokalizovaná obojstranne na čele alebo v spánkoch

- bolesť trvá kratšie a záchvaty migrény sú menej časté (1-2x do mesiaca)
- zvyčajne chýba precitlivosť na zvuk
- u detí sú zriedkavejšie provokujúce príčiny (u dospelých- stres, únava, menštruácia)
- **po spánku bolesť hlavy ustúpi**
- vyskytujú sa špecifické formy migrény u detí - **stavy zmätenosti, dezorientácie**
- (syndróm Alice v krajine zázrakov), **opakované zvracanie** bez zjavnej príčiny

- cyklické vracanie
- pocity závratov s poruchami rovnováhy

Liečba záchvatu migrény

- ak sú záchvaty zriedkavé a nie veľmi intenzívne, nedoporučuje sa liečba – dieťa treba uložiť do postele, po spánku bolesť ustúpi
- ak sú príznaky intenzívne, odporúčajú sa ľahké lieky proti bolesti (paracetamol, ibuprofén) a lieky proti zvracaniu
- ak liečba nie je účinná, po neurologickom vyšetrení na základe doporučenia lekára sa používajú silnejšie analgetiká a špecifická liečba agonistami 5-HT-1D receptorov - sumatriptan. Sumantriptan je dostupný ako tablety, nosový sprej a injekcie. Pre liečbu detskej migrény sa odporúča nosový sprej.

V prípadoch, ak sa záchvaty opakujú častejšie ako 4x do mesiaca a výrazne ovplyvňujú kvalitu života, je vhodná preventívna liečba .

Bolesť hlavy u detí patrí medzi časté zdravotné problémy. Z čoho táto bolesť vzniká, akú má príčinu a ako môžeme dieťaťu pomôcť?

Je dobré vedieť čo si treba všímať predtým, ako navštívite detského neurológa, aby ste vedeli odpovedať na otázky, ktoré vám určite položí.

Príčiny bolestí hlavy sa dajú rozdeliť na 6 skupín:

Bolesť hlavy pri zvýšenom vnútrolebečnom tlaku

Toto je najzávažnejšia príčina bolestí hlavy, pretože zvýšený vnútroočný tlak môže byť spôsobený expanzívnym procesom v mozgu (tumor, krvácanie, rozšírené mozgové komory).

Takáto bolesť je veľmi intenzívna, je sprevádzaná vracaním, je častá a málo reaguje na podanie analgetika. Neurológ pri vyšetrení zistí príznaky pochádzajúce zo zvýšeného vnútrolebečného tlaku a hneď vás pošle na zobrazovacie vyšetrenie mozgu: CT alebo MRI.

Bolesť hlavy pri zápalových ochoreniach centrálnej nervovej sústavy

Ďalšiu závažnú príčinu bolestí hlavy spôsobuje zápal mozgových blán alebo mozgu rôzneho pôvodu. Bolesť je intenzívna, dieťa je choré, môže mať teplotu, vracia, je svetloplaché. Neurológ

zistí pozitívitu tzv. meningeálnych príznakov. Liečba zápalov mozgu patrí na infekčnú kliniku, musí byť intenzívna, dôsledná a dieťaťko zostáva v sledovaní neurológa.

Bolesť hlavy cievnej etiológie- tzv. vazomotorická bolesť hlavy

Ide tu o klasickú migrénu, u detí máva väčšinou odlišný priebeh ako u dospelých. Je typické, že bolesť sa nevyskytuje často, najviac 2-3 x v mesiaci, je intenzívna, môže byť sprevádzaná pocitom na vracanie až vracaním, bolesťou brucha, ťažkosťami s vyslovovaním, pocitom mihania pred očami.

U detí sa podáva tzv. profylaktická liečba, ktorá ma za cieľ bolesť hlavy minimalizovať a odstrániť sprevádzajúce ťažkosti, ako je vracanie, napínanie, podáva sa i analgetická liečba (Ibalgin, Paralen...), ktorú treba podať hneď v začiatku bolesti. Liečba detskej migrény patrí do rúk detského neurológa, ktorý musí vyšetrením vylúčiť iné, závažné príčiny bolesti hlavy

Bolesť hlavy prenesená z iných, extracerebrálnych štruktúr

Ide o bolesť hlavy pri akútnom zápale prínosových dutín, chorobách zubov, očných ochoreniach, poruchách chrbtice, atď. Tu treba vždy odstrániť vyvolávajúcu príčinu bolesti hlavy.

Tenzná bolesť hlavy (psychogénna)

Ide o najčastejšiu príčinu bolesti hlavy u detí, vyplýva z rôznych stresov v škole, rodine, neurológ po dôkladnom vyšetrení a vylúčení iných príčin odporučí psychologické vyšetrenie a intervenciu.

Rôzne príčiny bolestí hlavy

Bolesti hlavy po úraze, bolesti hlavy u epileptikov, bolesti hlavy po odbere mozgomiechového moku, atď.

Ako vyplýva z uvedeného príčin bolestí hlavy je veľmi veľa, a preto je dôležité dať dieťa dôkladne vyšetriť.